

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Augvstini**

Stolte, Benedict

Erfordiaae, 1730

VD18 1179271X

§. IV. Alia objectio diluitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

§. IV.

Alia objectio diluitur.

82. OBJICIES tertio: Cum COMMENTATORE *fol. 56.* Monachus propriè & strictè definitur; qui tribus Regularium votis obstrictus, in sancto secessu propriæ salutis incumbit, ac curis omnibus tam sæcularibus, quàm clericalibus exutus, uni Deo per amorem, & contemplationem adhæret; unde, quia BENEDICTIVS est Monachus, infertur, BENEDICTIVM non esse per se Clericum. Resp. COMMENTATOREM fallere contra leges bonæ definitionis. *Probat.* Definitio debet convenire omni & soli definito, atqui ista Monachi definitio, non convenit omni & soli definito, ergo. *Probat. min.* imprimis non convenit omni definito; non enim convenit ÆGYPTI & THEBAIDOS *Eremitis*, verè Monachis, tribus Regularium votis non obstrictis. Quod etiam non conveniat BENEDICTIVS, curis Clericalibus non exutus, jam ex dictis constat. Deinde ista definitio non convenit solide definito; nam convenit etiam *Canonico Regulari converso*, & cuilibet professo, nondum

dum tonsurâ Clericali initiato; est enim tribus Regularium votis obstrictus, propriæ salutis incumbens, ac curis omnibus, etiam clericalibus exutus &c. ergo & est Monachus strictè dictus, quod tamen non concesserit COMMENTATOR. sed.

83. Dicit fol. 47. tales professos esse *Canonicos Regulares*, non quidem actu, sed inchoativè, & quoad dispositionem proximam ad amplectendum clericatum.

Ex ista responsione sic infero: ergo tales ordinem *Canonicorum Regularium* professi, tonsurâ Clericali nondum initiati, sunt actu & completè *Canonici*, vi sui ordinis & instituti, sed tantùm vi tonsuræ clericalis & ordinis Sacramentalis; ergo non magis *Canonici*, quàm *BENEDICTINI*, & alii quicumquè similiter tonsurâ clericali & ordine Sacramentali insigniti. Nunquid nos aliter, quàm *Canonici consecramur?* quis inspiens audeat dicere? ait *PETRVS DAMIANI, BENEDICTINVS CARD.* eisdem insignibus (inquit *B. RVPERTVS TVITIENSIS in Reg. S. BENEDICTI l. 4. c. 8. tom. 2. fol. 968. col. 2. contra Clericum, Monachismum oppugnantem*) „Eisdem insignibus ordinator *Episcopus* me atque te vesti-

vestivit: an putas, quod Monachatus & Clericatus opposita sint, & in eodem esse non possint? imò tuus animus Monacho stat oppositus, & idcirco illa sic aspicias tanquam opposita. At illa socialia sunt, & amica, alterumquè ornatur alterò, ut ait B. HIERON. & fol. 971. sic pergit contra eundem: tu, qui clericorum propugnator, Monachorum vehemens expugnator es, qui gloriaris in clericatu - - - scisne hoc ipsum, cur dicaris clericus? - - - mihi autem, qui cum splendore Monachici ordinis, honore quoque sacerdotalis & Levitici fungor ordinis, nullatenus æqualem te videri patiar - - - nam tu Clericus tantum, ego & Monachus & Clericus. Ita RVPERTVS, antequam Abbas.

84. Dicit iterum COMMENTATOR fol. 55. quod conversi *Canonicorum Regularium* sint quidem *de ordine*, seu ordinis *Canonicorum Regularium*, non autem *Canonici Regulares*. *Probat*: Conversi Laici Clericorum Regularium non possunt denominari clerici Regulares, sed ordinis, seu de ordine Clericorum Regularium; ergo pariter Conversi Laici *Canonicorum Regularium* non

possunt denominari *Canonici Regulares*, sed ordinis, seu de ordine *Canonicorum Regularium*.

Resp. *Ad probat. N. conseq.* quod enim conversi Laici in ordine clericorum Regularium non possint denominari clerici regulares, est ideo, quia Tò Clericus logicè non abstrahit à clerico & non clerico, velut nec animal ab animali & non animali, ècontra Monachus & *Canonicus Regularis* logicè abstrahunt à subjecto clericali & non clericali, possuntquè habere sub se differentias oppositas, nimirum Tò clericale, & Tò Laicale, prout animal, rationale & irrationale. Hæcquè disparitas paritatem COMMENTATORIS invalidat.

85. INS. Cum EODEM l. c. conversi Laici ordinis Prædicatorum non possunt prædicatores denominari, sed tantum de ordine seu ordinis prædicatorum, ergo & conversi Laici *Canonicorum Regularium*. Resp. *N. conseq.* conversi enim Laici ordinis prædicatorum non possunt dici Prædicatores, quia prædicator non abstrahit à Clerico & non Clerico, ècontra conversi Laici *Canonicorum Regularium* possunt denominari *Canonici Regulares*, quia *Canonicus*

CUS

cus Regularis abstrahit à Clerico & non Clerico; sicut, quia Dominicanus abstrahit à clerico & non clerico, conversi Laici Dominicanorum possunt denominari Dominicani.

86. Quod autem verè *ly Canonicus Regularis* abstrahat à subjecto Clericali & non clericali, patet ex discrimine inter *Canonicum Sæcularem & Regularem*. Canonicus enim Sæcularis, ut gaudeat sede Canonicâ & annuâ pensione ratione Beneficii, ex justitia ipsi debitâ (unde nomen Canonici respectu Sæcularium derivari potest) debet necessariô esse clericus, cum sine clericali tonsurâ nequidem capax sit talis Beneficii juxta cap. *ex literis 6. de transact. cap. in Ecclesia 2. de instit. cap. fin. de rescriptis in 6.* Canonicus autem Regularis non dicitur Canonicus à Canonicâ & annuâ pensione ex justitiâ ei debitâ, hæc enim derivatio repugnat voto paupertatis; nec potest dici Canonicus à Loco, seu sede Canonicâ, quia hæc, utpote regularis & religiosa (sicut & sedes Monachi Benedictini) non est beneficalis seu beneficium, ac in ordine beneficiorum, propriè loquendo, non numeratur; possideri enim potest tam à Lai-

co quàm Clerico, modò votis obstrictus, observet principale institutum Canonico-
 rum communiter viventium, quod (se-
 cundùm MANSFELD. de Clericorum Cœ-
 nobitica fol. 102.) consistit in communi vitâ &
 regulis communibus. “ Duplex est officium
 „ Canonico-regularium (ait STEPHA-
 „ NVS TORNACENSIS epist. 71.) sunt
 „ enim ad vitæ Communis exercitia, &
 „ Divinum officium in Ecclesiâ decan-
 „ tandum obstricti; deinde sunt Regu-
 „ lares, id est votis Religiosis certæ regu-
 „ læ, quam dicunt à s. AVGVSTINO tra-
 „ ditam, mancipati. BARBOSA de Cano-
 „ nicis cap. 1. fol. 4. n. 6. explicans Canonici Re-
 „ gularis Etymon, inquit: “ Canonici Regula-
 „ res appellantur, quasi duplici obligatione
 „ vitæ Canonicali adstricti, id est vivendi
 „ simul ex communi Ecclesiæ patrimonio,
 „ & non habendi patrimonia separata.
 Atqui juxta WILIBALDVM MAIR Cano-
 nicum Regul. Iconis 10. fol. 132. & alios, Ca-
 nonici Regulares duas participant qualitates,
 nempe Canonici & Regularis; appellantur
 Canonici à Canonibus Apostolorum, qui
 in Communi vitâ vixerunt, & Regulares,
 quia triplici voto se adstrinxerunt. Imò
 ipse

ipse COMMENTATOR in D. Picinelli Discursuum in reg. S. AVGVSTINI latinè redditorum dedicatione DD. Canonicis Regularibus Berchtolsgadensibus factâ dicit: ea (S. AVGVSTINI regula) Canon est, à quo dicimur Canonici. Sed eadem regula, aliæquè memoratæ qualitates, & circumstantiæ conveniunt conversis & aliis Fratribus Ordinis Canonorum Regularium; tonsurâ primâ nondum initiatis, ergo etiam sunt veri Canonici Regulares, ergo Canonicus Regularis non est essentialiter Clericus, ergo ly Canonicus Regularis abstrahit à subjecto Clericali & Laicali, sicut & ly Monachus.

87. Agnoscat ergo tandem COMMENTATOR, Monachos omnes non dici tales, quia in Sancto secessu propriæ tantùm salutis incumbunt, sed à monade seu solitudine, *μονός* enim dicitur unus (verba sunt S. AVGVST. in Psal. 132. Ecce quàm bonum) & non unus quomodocunquè, nam & in turba est unus, sed unâ cum multis unus --- qui ergo sic vivunt in unum, ut unum hominem faciant, ut sit illis verè, quomodo scriptum est, una anima & unum cor, multa corpora, sed non multa corda, rectè dicitur *μονός*, id est unus solus. Quæ Monachi definitio non exclu-

dit curas clericales, & convenit etiam *Canonico Regulari*, sicquè talis, velit, nolit, ex s. AVGVSTINI sententia & definitione est *Monachus*. Unde & LANDME-TER *Canon. Regul. Ord. Præmonstraten- sis de Clerici Monachi veteri instituto l. 1. p. 3. c. 3.* in fine dicit: *ob hanc Communis vitæ professionem Clericos seu Canonicos Regulares etiam dicendos Monachos*. Sic BEY-ERLIN. V. Religiosus, ait: *ad hos Monachos referuntur Canonici regulares*. Sic BARBOSA Episcopus Ugentinus *tract. de Canon. & dignit. c. 1. n. 5.* Canonicos inter se distinguendo, absolutè dicit: *quidam sunt Canonici Regulares seu Monachales, Monasticam vitam degentes*. Sic author librorum de imitatione Christi (quem adversarii THOMAM KEMPENSEM esse contendunt) se ipsum Monachum vocat. quod cum objiceretur aliquando alicui è *Canonicis Regularibus*, hocce dabatur responsum: THOMAM KEMPENSEM id fecisse ex humilitate; benè; ex qua ergo virtute DD. *Canonici Regulares* moderni nolunt appellari *Monachi*? an virtutes sunt invicem contrariæ?

88. Næ! s. AVGVSTINVM Monachum fuisse, jam supra vidimus, & probant GONZALETZ in epitom. hist. vitæ s. AVGVSTINI, & LVDOVICVS de ANGELIS de vita & Laudibus s. AVGVSTINI duodecim argumentis, quorum ultimum est ipsum s. MONICÆ testimonium: apud KHAMM. p. 3. n. 34 idem docet SVARETZ. tom. 4. de virtute & statu relig. L. 2. c. 8. n. 10. & seq. Et testatur ipse s. AVGVST. in Psal. 132. Sic loquens: quare nos non appellemus Monachos, cum dicit Psalmus: Ecce quàm bonum & quàm jucundum habitare fratres in unum? ἑνός enim dicitur unus & c. uti mox supra. & ibidem contra circumcelliones sic dicit: Quid ergo dicunt illi, qui nobis de nomine Monachorum insultant? & iterum ibidem: meritò insultant nomini Unitatis, qui se ab unitate præciderunt; meritò illis displicet nomen Monachorum, quia illi nolunt habitare in unum cum fratribus, sed sequentes Donatum, Christum dimiserunt. ubi notat BARONIUS ad annum Christi 340. probè jam vides Lector, à quorum partibus stent, qui nostro hoc infelicissimo seculo Monachorum nomen adedò execrantur, & quorumnam profiteantur se esse Discipulos. ita ille

89. Nec DICI potest, *Canonicos Regulares* latè dici posse Monachos, nam sunt Monachi æquè latè, æquè strictè, ac Benedictini, ergo & sic possunt denominari. Unde & communi nomine utrorumque & BENEDICTINORVM & Canoniorum Domicilia, vocantur Monasteria, de BENEDICTINORVM dubium non est; de *Canoniorum Regularium* autem patet ex propriâ ipsorum regulâ, ubi ferè octo in locis ipsorum Domus Monasterium dicitur: Sic & in Bullis summorum Pontificum apud HUNDIVM tom. 2. habitationes omnes *Canoniorum Regularium* appellantur Conventus. Sic SIMON WERLIVS *Canonicus Regularis Ord. s. AVGVSTINI* author annot. in regulam (quam vocat) *Monasticam s. AVGVSTINI*, in facie sui operis scribitur Præpositus Monasterio S. MARIE in DIESSEN. Sic BVSVIVS quondam Præpositus in SVLTA, in libris suis *de reform. Monast.* sicut in titulo, Ordinis sui claustra vocat Monasteria, uti in specie SVLTENSE propè HILDESIVM, MONTIS GEORGII propè GOSLARIAM, *Richenbergensè* ibidem Dalem, *Hamersleben.* Sic STENGELIVS & communiter alii de
Do-

Domiciliis *Canonicorum Regularium* scriptores, unà cum antiquissimâ consuetudine hucusquè constanter perseverante, absolutè utuntur nomine Monasterii, paucis neotericis exceptis, qui nomen Monasterii erubescens, sua Domicilia Canonias vel collegia vocitant.

90. Negare tamen hic nolim, *Canonicorum Regularium* domicilia, certis suppositis conditionibus, dici posse collegia, sed aliter eis, ac *BENEDICTINORVM* hoc nomen Collegii non convenire contendo cum *FELINO* in *cap. accedentes, de præscr. n. 2.* *CARD. ZABARELLA* super *Clement. 2. ut hi n. 9. & seq. PANORM. c. nobis. de jure Patronatûs n. 8.* asserentibus, omnes Ecclesias Cathedrales & Regulares de jure communi esse collegiatas, & secundum eundem *PANORM. l. cit.* quamlibet Ecclesiam collegiatam dici posse Conventualem, licet de Consuetudine hoc verbum referatur ad Ecclesias Religiosorum, sed de jure & vocabuli ethymologiâ hoc verbum proportionabile est omnibus collegiatis. Nam dicitur Conventualis à conveniendo, quia ibi conveniunt, sic collegiata à colligendo, quia ibi colliguntur.

DI-

DIXI: *Certis suppositis Conditionibus:* nam ad Ecclesiam Regularem collegiatam requiritur electio Prælati, commune sigillum, communis arca, commune refectorium & Dormitorium. ex CARD. & PANORM. II. cc. hinc simplices Ecclesiæ, seu prioratus simplices, de quibus CARD. l. c. & Clement. ne in agro: §. cæterum, de Statu Monachi: non censentur Ecclesiæ collegiatæ. FELIN. l. c.

91. DICES; SS. Canones expressè distinguunt *Canonicos Regulares* à Monachis. Item sæpiùs in jure nomine *Canonicus* venit *Canonicus Regularis*, non autem *Monachus*, deniquè secundùm Juris rigorem *Monachi* appellatione non venit *Canonicus Regularis* in pœnalibus & exorbitantibus, nisi in materiâ, in quâ est eadem ratio de *Canonico Regulari* & *Monacho*; quare hoc, si *Canonici* sint & nominentur *Monachi*?

Resp. Hoc provenire exinde, quia sæculo undecimo *Canonici*, *Canonicorum* reformatores disciplinam suam è *Monachorum fontibus haurientes*, (ut dicit apud THOMASS. p. 3. l. 3. c. II. n. II. Conc. COLONIENSIS E habitum anno 1536.) sequè, suosquè tribus

bus votis Monasticis obstringentes, & sic Clerico-Monachi (ut scribit MABILLON. in replica fol. 42.) effecti, non ad omnes aliorum Monachorum observantias se astringebant, sed consuetudines quasdam ex instituto Canoniorum retinebant, v. g. lino uti, carnibus vesci &c. & ideo, postquam in cap. *quod Dei timorem* 5. de statu Monachorum dixerat INNOCENTIVS III. etsi (*Canonici Regulares*) à S. Monachorum proposito non videantur sejuncti; subdit: *regulae tamen inserviunt laxiori*, ne ergo censeantur ad strictiores aliorum Monachorum constitutiones obligati, non veniunt in cunctis pœnalibus nomine Monachi, sicut in materia, in quâ est eadem utrorumquè ratio.

92. Reflectenti ad intentum adversariorum, contendentium negare vitam activam & Clericatum BENEDICTINIS, occurrit illud, quod s. AGATHA virgo QUINTIANO exprobravit dicens: *Crudelis Tyranne, non te pudet amputare in fœmina, quod ipse in Matre suxisti?* nunquid par est impietas, Germanos amputare, & negare ORDINI BENEDICTINO vitam activam, per quam tamen primitus Christo nati, coele-

coelestis Doctrinae Lacte sunt nutriti? certè enim BENEDICTINIS GERMANI debent admirabile illud lumen fidei, ad quod de tenebris gentilitatis sunt translati per KILIANVM & COLOMANNVM, EGBERTVM, & SVITBERTVM, GALLONEM & ARNVBALEM, WILIBORDVM & VULFRAMNVVM per EWALDOS (ob diversitatem Capillorum) *album & nigrum*; per DONATVM & BONIFACIVM, WIGBERTVM & BENEVALDVM, LULLVM & BURCHARDVM, WILIBALDVM & WVNIBALDVM, MEGINGOZVM & VIRGILIVM, WAHONEM & REGINBERTVM, GOZARIVM, & LATINVM, RICHARDVM & MODESTVM STVRMIUM & LVDGERVM &c. &c. omnes & alios plurimos BENEDICTINOS, quorum solummodò cum BONIFACIO 52 ipso suo sanguine nostram GERMANIAM irrigârunt. Ita, ut postmodum omnis generis virtutum, literarumque redita sit feracissima. Imò & ipsum nostrum Germanicum solum, horridum aliàs & incultum, nostrorum labor & opera excoluit, uti palam facit insignis scriptor THOMAS BOZIVS *de Sign. Eccles. l. 10. c. 11.* sic loquens: „Priscis temporibus GERMA-

MA-

„MANIAM, BRITANIAM, & quidquid est
 „telluris supra RHENVUM & DANVBIVM,
 „omnia fuisse inculta, neque populos
 „operam dedisse agriculturæ, terramquæ
 „horrentem & sterilem fuisse. sed post-
 „quam sedes Apostolica misit in ea loca
 „Monachos & alios, qui gentes efferas ad
 „Christum & humaniorem victum tradu-
 „cerent, iique variis in locis Monasteria
 „constituerunt, ex eo nihil non fructuum
 „produci scimus ex iis terris. Sic itaque
 „Monachorum, quos nunc NB. IMPII
 „persequuntur, operâ & industriâ fiebat,
 „ut populi septentrionales addiscerent
 „pietatem, literas, ipsam denique agri-
 „culturam.” Quod confirmat *de fidei pro-*
pagatione l. 4. c. 8. GERMANI quippe (ut
 EX TACITO de moribus GERMANORVM
 probatur) barbari olim fuerunt sine poli-
 tiâ, sine humanitate, sine fronte, sine ve-
 ris aris & focus, sæpè etiam sine casis, nul-
 læ munitæ iis urbes erant, nulla oppida
 murô cincta, aberant hortorum & villa-
 rum deliciæ, nullæ consitiones, nulla vi-
 neta colebantur. Præbebant largos flu-
 mina potus, Lacus & stagna inserviebant
 Lavacris, & si quas natura calentes pro-
 du-

duxerat aquas. NOSTRI tamen MONACHI feritatem illis detraxerunt, ut vitam politicam & Communem instituerent, persuaserunt, ad ultimum id effecerunt, ut, ubi ipsi Asceteria construerent, mox hi sese agglutinent, ibidem loca sedibus caperent, donec densis nimium cuneis agglomerati, angustos pagos in amplissimas Civitates, horrida dumeta in amœnissimas hortorum delicias aperuerunt. Sicquæ BENEDICTINIS in acceptis referendum, quod, ubi aliàs stetere frutices, nunc (ut ait quidam poëta) *fluctuent ariste*. Quæ fusiùs videri possunt apud P. EGGER in *Idæa Ord. l. 2. p. 4. diff. 3.* scientiarum insuper disciplinam è Benedictinorum scholis emanatam esse per GERMANIAM, colligitur ex dictis hoc *cap. §. 1. n. 69. § 70.* Et magis patebit ex dicendis *cap. 3. §. ult.*

Habet ergo GERMANIA à BENEDICTINIS veræ fidei Lumen, habet scientiarum florem & disciplinam, habet sollicitum, integras urbes & oppida, debet ipsis Benedictinis panem, quo vescitur, utinam beneficii non immemor nec ingrata! Ut cæteros nunc jurium Benedictinorum invasores præteream, cum P. EGGER

GER l. 1. p. 5. dissertat. 4. n. 5. arguo, COMMENTATOREM vel solo primi meriti titulo (quem nullæ non gentes sacrosanctum habent) oportuisse cum nostris modestius & submissius agere, nec in ipsâ etiam GERMANIA præcedentiæ jus BENEDICTINIS surripere, sed potius persuadere suis, ut & filiorum debitam pietatem, & Juniorum ingenuam observent verecundiam, nec ambient ipsis præponi, QUORVM MAJORIBVS referre in acceptis tenentur, quod genuini sint homines, christiani scilicet & Literati.

§. V.

Solvitur Objectio ex Jure Canonico petita.

93. OBJICIES quartò. *Causâ 16. q. 1. can. 4. dicitur ex S. HIERON. Monachus non docentis, sed plangentis habet officium, qui vel se vel mundum lugeat, & Domini pavidus præstolatur adventum. Et in Can. seq. si cupis esse, quod dixeris, Monachus, id est solus, quid facis in urbibus?* ex quibus colligitur, officia Clericalia non competere Monachis.

K 2

Resp.